

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De custodia scripturarum in Cancellaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Studeat verò dietim extrahere vnde-
cunque opus est, quidquid referendum
est vel summam vel extensè in libros
& indices varios, quos in Cancellaria
haberi iussum est; nè si mora interpo-
natur, res postea difficilior fiat: idque
in omnibus æque seruetur.

Memorialia etiam, & scripta quæcun-
que sibi vndeunque data, allatave, si
quid perspicuitatis, vel utilitatis maio-
ris afferre aliquando possunt negotiis,
quæ inde in libros vel indices Cancellaria
relata & descripta sunt.

Curet, quàm diligentissimè Cancellarius, adhibita etiam opera & cura Promotoris fisci, vt peracto Paschatis Resurrectionis festo, Parochi, & alij Confessarii sacerdotes vrbis, infra quinde-
cim dies exhibeant in Cancellaria libros indicesve, in quibus eorum, quorum confessiones in Paschate audierunt, nomina notata sint; tum Parochi cedulas de communionem in actu ministratio-
nis communionis Paschatis ex forma in instructionum nostrarum super eo receptas, easque promotores ipsi cum Parochis videant & recognoscant diligenter; & conferant nomina in libris & indicibus confessorum relata, aut etiam in libris animarum status parochie confectis descripta, cum exhibitis cedulis: & inde cura cuiusque Parochi adhibita colligant, qui inconfessi remanserint, aut sacram communionem non sumpserint in Paschate; & in libros Cancellaria referant vno loco, cum causa ob quam inconfessi sint; tum præterea ad Vicarium Generalem relata referant, vt agatur contra illos ad præscriptum Decretorum Prouincialium, & instructionum, omnibus remedijs.

In Diocesi verò Vicariorum Foraneorum cura sit, libris ac cedulis per ipsos diligenter vt supra cum Parochis recognitis & collatis inuicem, cum modo exequendi ad præscriptum contra inconfessos, & non communicatos; tum cedulas, & indices asseruare vsque ad proximam visitationem nostrorum Visitatorum, etiam generalium; tum nomen eorum ad Cancellariam infra mensem exhibere notam, ad præscriptum referendam in eisdem libris.

Cancellario curæ sit, singulis annis colligere à Parochis, & alijs, vtputa deputatis locorum piorum, indices, & denunciations legatorum piorum eo anno factorum, & alias huiusmodi denunciations certis anni temporibus fieri debitas: habeatque propterea indices singulorum, qui eas facere debent; & si qui statuto tempore non fecerint, det notam Promotoribus Fisci; vt vel agant ad poenam contra ipsos, vel saltem compellant præstare quod debent.

Libri à Parochis in Archiuum quotannis deferendi, & asseruandi.
Liber baptismorum.
Christianorum.
Matrimoniorum.
Status animarum.
Libri etiam confecti à Magistro Cærimoniarum, deferendi sunt ad Archiuum singulis annis.

De custodia scripturarum in Cancellaria.

Inuentarium omnium & singularum scripturarum, librorum, indicumque prædictorum semel ab initio seriata conficiatur, cum interuentu Cancellarij deputandi per Archiepiscopum; cui copiam in forma authentica assignet Cancellarius; tum deinde dietim notet quæcunque in dies receperit, atque inuentario illi addat suo tempore; inuentariaque ac scripta, & diarium librum de quo infra, recognoscenda Archiepiscopo exhibeat, quoties iusserit.

Literæ Apostolicæ originales de facultatibus & priuilegijs huius Ecclesie, vel Archiepiscoporum; & de foundationibus, ordinationibus, & translationibus perpetuis magni momenti; & de alijs grauioribus materijs; primò exemplate in libro in forma authentica, tum etiam extracta copia in folijs separatis, non modò ipsa originalia, sed etiam liber authenticus, in quo exemplata sunt, recondantur in Archiuo Cancellariae locotutori sub tribus clauibus; quarum altera sit penes Archiepiscopum, altera penes Cancellarium, tertia penes notarium mensæ Archiepiscopalis: nec vnquam originalia extrahantur, sine causa graui Archiepiscopi ipsius iudicio.

Folia

Folia verò in quibus copia est, sint penes Cancellarium sub clauis, pro vsu quotidiano vt opus erit.

Similiter sub eisdem tribus clauibus seruentur acta & decreta Cõciliorum Pro-
uincialium cum subscriptione Episcoporum, & acta Diocæs. tum decreta, constitutiones, reformationes, & fori Archiepiscopalis taxæ, & alia eiusmodi descripta in forma authentica, & etiam processus grauiores in causis iurisdictionis ecclesiasticæ: neque vnquam extrahantur, nisi vt supra.

Sic etiam sub tribus clauibus seruentur processus causarum Sanctæ Inquisitionis. Harum clauium tertia, non æconomus, sed Vicario Criminali curæ erit.

Denique sub tribus clauibus seruentur omnia ad pœnitentiariam pertinentia; sed tertia clauis non penes Vicarium, aut æconomum, sed penes pœnitentiarium seruetur.

Instrumenta alia, & scripturæ authentica, & breuia Apostolica, fundationes capellarum, & alia eiusmodi, nunquam extrahantur ab Archiuio; sed eorum copia vel exempla habeantur tradenda cum opus fuerit: sed tamen si quando Archiepiscopo, vel Vicario Generali, aliue Vicario, vel alicui ex visitatoribus, Præfatisve, vel huiusmodi Iudicibus opus fuerit inspectione originalis, ipsemet Cancellarius, vel vnus ex eius substitutis illud deferat ac exhibeat inspectiudum: idq; reportet in Archiuum. Processus Monialium, & virorum Regularium, sub duabus clauibus seruentur: quarum vna seruetur penes Cancellarium, altera verò penes Vicarium Monialium: & si virorum Regularium sit, penes Archiepiscopum.

Reliqua scripta Archiuum non authentica, vt informationes, & copiarum instrumentorum, vel alia, tradi possunt aliquando Vicariis, & Visitatoribus, ac aliis huiusmodi, cum opus erit: hac tamen ratione seruata; vt si quando opus erit visitatori actis visitationis, Cancellarius det illi primam copiam, scilicet in foliis scriptam, recepta a præfato Visitatore cedula restituenta, cum primam illi restituerit scripturas.

Consignet verò per inuentarium dili-

genter singulas scripturas, quæ coniunctæ erunt illis actis.

Regeſta, & filicæ literarum custodiantur sub vna clauis.

Habeat quæq; porta Ciuitatis, & plebs Diocæs. Scrimniũ, & præterea sacculum; in quo reponantur scripta, & iura ecclesiastica in fasciculis colligata, notataque per numerum.

Scrimnium integrum literarum & registorum Vicariorum, Visitatorum, aliorumve.

Recondantur in alio Scrimnio oēs actuum libri (vtputa professionem fidei, consecrationum, translationum reliquiarum) tripliciter distincti, scilicet, Primò qui pertinent ad Ecclesias, & iura Ecclesiarum, & piorum locorum: Secundò, qui pertinent ad mores cleri: Tertio, qui pertinent ad mores populi.

Parochorum libri, quos exhibent, veluti Matrimoniorum, Baptizatorum, &c. ponantur sub suis Parochiis.

Libri authentici qui passim præ manibus sunt habendi, in Cancellaria ponantur, quò commodius habeantur; seruata tamè semper quò magis poterit, rerum, personarum, & locorum distinctione.

Indices verò non authentici, in alio armario distincti tripliciter quantum potest, vt supra.

Scrimniũ benè tutum in loco remotiori, pro processibus, & rebus ad Sanctum Inquisitionis officium pertinentibus. Armarium distinctum pro Regularibus viris, & Monialibus.

Item de rebus Prouinciæ seruetur. Armaria distincta plura de rebus communibus in materijs vniuersalibus.

Hæc verò distinctis armariis seruanda sunt, vt in vario genere sunt. Nam alia sunt ad reformationem pertinentia: & hæc, vel vniuersalia, vt Bullæ Apostolicæ ad totum orbem Christianum pertinentes, vel ad vsum vrbs Romæ tantum, vt reformatio pœnitentiæ, & eiusmodi &c. vel aliarum variarum ciuitatum, quæ exemplo seruire possunt huic ecclesiæ, vt varia concilia extra Prouincialia vel Diocæsana, edicta etiam Episcopalia: vel denique huius ciuitatis, vt Instructiones Visitatorum, Constitutiones, & reformationes huius Ecclesiæ.

matéria Decretorum, Constitutiones,
& libri ad id pertinentes.

Concilia varia.

Ordinationes variæ datæ Clero.

Tabellæ ad disciplinam Cleri pertinen-
tes.

Quæ pertinent ad librum ritualem, vel
ad cœremonialem Missæ.

Tabellæ Punctatorû, & alia huiusmodi.

Generales ordinationes ad populum
pertinentes, quales sunt.

Institutiones, ordinationes.

Regulæ Corporis Christi.

Charitatis.

Sanctæ Annæ.

Item aliæ societates laicorum vniuer-
sales.

Priuilegia illis concessa.

Banna etiam Gubernatoris, & magistra-
tum laicorum, ad mores aliquo modo
pertinentia.

Alia verò sunt distinctè seruanda, Com-
munia quidem, sed non ad reformatio-
nem spectantia; vt edicta Ecclesiastica
vel laicalia, de abundantia bladorum, de
aquis deducendis, de peste cauenda, &c.
Sic alia scrinia pro recondendis aliis
variis scripturis communibus.

De editione scripturarum, & earum
taxis.

Cancellarius animaduertat, ut in sin-
gulis expeditionibus alicui traden-
dis sic procedatur, vt coniungantur quæ
oportet, pro ratione illius expeditionis
vel consequendæ, vel in vsum adhiben-
dæ: exempli causa, ne tradat literas pro-
uisionis beneficii Curati ante emissam
ab illo professionem fidei, & iuramen-
tum debitum, ex præscripto literarum
Apostolicarum, & Concilij Tridentini,
& Prouincialium: sic de professione fi-
dei seruetur in traditione facultatis con-
cionandi, vel profitendi, aut quouis mo-
do docendi: sic concionatoribus, & con-
fessariis regularibus tradat instructio-
nes nostras de ratione seruanda in mu-
nere illo præstando; tum sigillatim in
loco illo pro ratione suæ indigentia, vt
Archiepiscopus iusserit: sic de aliis.
Notetq; cui traditæ instructiones sunt.
Si quando autem ob inopiam indigen-
tiam ve loci, ac necessitatem illius inco-

larum, admittatur aliquis ad concionas
habendas, aut confessiones audiendas,
aut curam animarum gerendam; alio-
quin non ferendus ob imperitiam, alia-
ve ob causam: tunc ne expediat literas
patentes, vnde alibi censetur ad ea mu-
nera probatus; sed det literas Archiepi-
scopales clausas ad Vicarium foraneum,
aut Visitatorem præfectum ve illius re-
gionis, aut ad Parochum, quibus liceat
illos eo solùm certo loco, certoque tem-
poris breui spatio præscripto, pro ra-
tione necessitatis loci in illis muneribus
versari; neque tamen approbatio-
nem ostentare, vt examinis iudicij alio
tempore in nostra vel alia Diocesi hoc
comprobationis testimonio effugiat, vt
aliquando contingit.

Habeat librum Diarium; in quo descri-
bentur dietim scripta omnia quæ con-
tulerit dari extra Archiuum: cum au-
tem restituatur Cancellario, statim par-
tita vnaquæque scripturarum restitu-
tarum deletur.

Cancellarii notarii tam ciuilium quàm
criminalium causarum, acta, instrumen-
ta, processusve originales Cancellarij re-
cepti, atque fabricati, per se aut alios, ex
quauis causa, etiam videndi tantùm, nun-
quam exhibeant nisi ad eorum ban-
cum, vel in loco Archiuum, & Cancellaria;
idque sine aliqua mercede faciant:
aliò verò transferre, etiam per nuncios
quantumuis sibi fidos nò audeant, etiam
si partium consensus adesset: qui secus
fecerit, arbitrio Archiepiscopi grauius
puniatur, & parti etiam læsæ pro suo in-
teresse satisfaciatur.

Caueant Cancellarius, & Notarii sub-
stituti criminales, nè alicui tradant co-
piam alicuius processus, sententiæ, de-
positionum testium, seu alterius scriptu-
ræ, sine licentia Vicarij Criminalis aut
Generalis sibi in scriptis danda; sub pœ-
na priuationis officij, ac alijs arbitrio
Reuerendissimi Archiepiscopi impo-
nendis.

Si quâdo ab Archiepiscopo, Vicario Ge-
nerali, Præfecto vel Visitatore, vel à Fi-
scali, vel alio eiusmodi Ministro signi-
ficandum erit, vt nihil transeat in ali-
qua materia, seu expeditione; Cancel-
lario curæ sit, tum cauere, tum significa-
re